Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 09 czerwca 2023 r.
znak sprawy: DŻW.zch.870.55.2023

Pan
Ryszard Kierzek
Prezes Kujawsko – Pomorskiej
Izby Rolniczej

Dotyczy: przepisów wprowadzających uproszczenia dla rolników utrzymujących świnie w celu produkcji mięsa na własny użytek

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 11 maja br. znak: L.dz.240/KPIR/2023 odnośnie zróżnicowanych wymagań dla gospodarstw utrzymujących świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

Sytuacja rolników, którzy produkują trzodę chlewną w całej Polsce, jest bardzo trudna i skomplikowana i składa się na to szereg czynników, w tym również sytuacja epizootyczna w zakresie afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Niemniej jednak w ostatnim czasie odnotowana została wyraźna tendencja spadkowa odnośnie liczby ognisk występujących u świń. W roku 2022 w Polsce potwierdzono tylko 14 ognisk ASF u świń. W roku bieżącym potwierdzono dotychczas jedno ognisko. Oczywiście ryzyko kolejnych ognisk i dalsze szerzenie się choroby jest w dalszym ciągu realne.

Biorąc jednak pod uwagę zgłaszane przez cześć rolników postulaty odnośnie trudnej sytuacji w sektorze trzody chlewnej związanej z rosnącymi kosztami produkcji, które szczególnie dotykają małych producentów rolnych, podjęta została decyzja o odstąpieniu od obowiązku spełniania części wymagań wynikających z przepisów krajowych tj. z przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi kancelaria@minrol.gov.pl
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa www.gov.pl/rolnictwo
+48 22 250 01 18

sierpnia 2021 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2021 r. poz. 1485, z późn. zm.), pod pewnymi warunkami.

Obniżone wymagania odnoszą się do gospodarstw utrzymujących świnie wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny. Ma to ułatwić funkcjonowanie tych gospodarstw, poprzez zmniejszenie koniecznych do spełnienia wymagań oraz ograniczenie związanych z tym kosztów.

Natomiast ilość zwierząt, które w takim gospodarstwie będą utrzymywane jest ograniczona możliwościami konsumpcyjnymi tego gospodarstwa. Należy przyjąć, że z punktu widzenia przeciętnego gospodarstwa domowego ilość świń przeznaczonych do chowu w celu produkcji mięsa na własny użytek wynosić może przeciętnie 10 sztuk w danym roku.

Ponadto w obszarach objętych ograniczeniami określonych w załączniku I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023 r., str. 65), w przypadku przemieszczania świń, każdy rolnik utrzymujący świnie nadal zobowiązany jest spełniać wszystkie wymagania wynikające z ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. oraz wzmocnione środki bioasekuracji, o których mowa w zał. III do ww. rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594.

Ponadto należy podkreślić, że wszystkich rolników utrzymujących świnie, w tym utrzymujących świnie dla własnych potrzeby nadal obowiązują wymagania wynikające z ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. tj.:

obowiązki w zakresie:

- utrzymywania świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne,

- zabezpieczenia budynku, w którym są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych,
- wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, i wyjściami z tych pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywania tych mat w stanie zapewniającym skuteczność działania środka dezynfekcyjnego,
- karmienia świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących i domowych,
- używania przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych wyłącznie do wykonywania tych czynności.

<u>zakazy w zakresie:</u>

- karmienia świń zielonką lub ziarnem pochodzącymi z obszarów objętych ograniczeniami II i III, chyba że tę zielonkę lub to ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 30 dni przed ich podaniem świniom,
- wykorzystywania w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie, słomy na ściółkę dla zwierząt pochodzącej z obszarów objętych ograniczeniami II i III, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa afrykańskiego pomoru świń lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem,
- wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego pochodzących z dzików oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem afrykańskiego pomoru świń,
- wykonywania czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.

Ponadto należy zauważyć, że od wielu lat w Polsce prowadzone są szkolenia oraz kampanie informacyjne, w zakresie zagrożeń związanych z ASF. Świadomość tych zagrożeń jest wśród polskich rolników wysoka. Warto też podkreślić, że wielu

polskich hodowców stosowało dobre praktyki hodowlane i zabezpieczało swoje gospodarstwa przed chorobami świń zanim w Polsce wystąpił ASF.

Równocześnie, każdy posiadacz świń ma obowiązek spełnić wymagania wynikające z innych aktów prawnych tj.:

- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej określającego wymagania i sposób postepowania przy utrzymywaniu świń (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm);
- ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2023 r. poz. 885) – w tym m.in. w zakresie uzyskania (w biurze powiatowym ARiMR) numeru identyfikacyjnego posiadacza zwierzęcia gospodarskiego;
- ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. poz. 2727 oraz z 2023 r. poz. 412) – w tym obowiązki w zakresie oznakowania świń i zgłaszania tego faktu do ARiMR;
- przepisy z zakresu bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego tj. przepisy ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2023 r. poz. 872) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2059) – określające zasady uboju na użytek własny na terenie gospodarstwa.

Podsumowując, w ww. rozporządzeniu wprowadzono odstępstwa tylko dla gospodarstw utrzymujących świnie dla własnych potrzeb, a uproszczenia dotyczą wyłącznie części wybranych wymagań. Pozostałe obowiązki wynikające zarówno z krajowych, jak i unijnych przepisów dotyczących zwalczania ASF, jak również wymagania w zakresie utrzymywania świń, w tym obowiązek w zakresie oznakowania świń i zgłaszania tego faktu do ARiMR, pozostają bez zmian.

Równocześnie pragnę zapewnić, że odziaływanie wprowadzonych zmian w przepisach będzie monitorowane, w szczególności pod względem ich odziaływania na sytuację epizootyczną w zakresie afrykańskiego pomu świń w Polsce.

Ponadto aktualnie w resorcie rolnictwa podjęte zostały prace legislacyjne nad przygotowaniem nowego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń ze względu na wejście w życie ww. rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Ciecióra
podsekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/